

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Sanctae Mechthildis virginis ordinis Sancti Benedicti Liber specialis gratiae

**Mechthild <von Hackeborn>
Mechthild <von Magdeburg>**

Pictavii, 1877

Pars Quarta.

[urn:nbn:de:bsz:31-60070](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-60070)

PARS QUARTA

IN QUA AGITUR DE HOMINIBUS : PRIMUM , DE IPSIS IN
GENERALI, POSTEA IN SPECIALI.

CAPUT PRIMUM.

DE COLLATIONE DOMINI, ET DE TRIBUS DISPOSITIONIBUS CORDIS
EJUS, ET QUALITER OMNES SANCTI ET CONGREGATIO DE
CORDE DOMINI BIBERINT.

PIA hæc et Deo devota ancilla die quadam post sanctam
communione[m] audivit Dominum dicentem : « Habere
volumus collationem ad invicem. » Et statim visus est
Dominus sedere in solio ante altare, et visæ sunt omnes
animæ Congregationis quasi de corporibus suis exire, in
specie virginum, niveis indutæ cycladibus; et euntes ad pedes
Domini consederunt. Prælati vero sederunt contra faciem
Domini in sedibus; et Dominus dixit ad eos : *Ego in medio
vestrum sum sicut qui ministrat : Vos autem estis qui
permansistis mecum in tentationibus meis, et ego dispono
vobis, sicut disposuit mihi Pater meus, regnum : ut edatis
et bibatis super mensam meam in regno meo.* (Luc. xxii. 28.
29. 30.)

Per hoc quod dixit, *Ego in medio vestrum sum sicut
qui ministrat*, intellexit quod Dominus triplici modo habi-
taret in Congregatione : in quibusdam per saporem gratiæ ;

Cor suum
Dominus
animabus
ministrat.

in quibusdam, per intellectum Scripturæ ; in quibusdam, per receptionem doctrinæ. Tunc ista requisivit quid notaret per verbum illud, *sicut qui ministrat*. Cui Dominus : « Ego ministro vobis Cor meum. » Et statim Dominus habuit Cor suum in sinu suo quasi calicem cum tribus fistulis, quæ significabant tres dispositiones divini Cordis, secundum quas se habuit in terris, et secundum has tres dispositiones voluit ut omnes Cor suum disponerent. Primo enim Cor Christi habuit se ad Patrem in reverentia et amore ; secundo, habuit se ad omnes homines, in misericordia et charitate ; tertio, ad seipsum in humilitate et dejectione.

Clerus,
Religiosi
et fideles
reprehenduntur.

In illo autem verbo : *Vos estis qui permansistis mecum in tentationibus meis*, videbatur Dominus conqueri quod tam multipliciter infestatur ab Ecclesia, et specialiter in his tribus : videlicet quod Clerus non intendit divinæ Scripturæ, sed convertit eam ad vanitatem ; Spirituales negligenter interiora, transferendo se ad exteriora ; et populus communis non curaret de verbo Dei et Ecclesiæ sacramentis. In hoc verbo *Ego dispono vobis regnum*, cognovit quod Dominus specialiter in hoc delectaretur, quod Congregatio sæpius accederet ad mensam corporis et sanguinis sui.

Qui bibe-
runt de
Corde meo,
eorum corda
bibam.

Deinde visum est ei quod omnibus accedentibus Dominus præberet bibere de tribus fistulis Cordis sui, simul dicens : *Bibite et inebriamini carissimi*. (CANTIC. v. 1.) Tunc illa desiderabat ut omnes, in cœlo et in terra et in purgatorio, participes fierent illius gratiæ. Et statim vidit beatam Virginem residentem ad dexteram Filii ; et cum magna reverentia se inclinantem ad fistulas illas, et tam miram et ineffabilem dulcedinem trahentem, quæ ex ore ejus quasi odor suavissimus fragrabat, et omnes præsentis replebat. Dehinc omnes ordines Sanctorum accedentes cum justa reverentia bibebant. Quo facto, Dominus ait : « Omnes qui biberunt de Corde meo, eorum corda ego bibam. »

CAPUT II.

DE CANDIDA VESTE ET CORONA REGNI.

ALIO tempore, dum Conventus communicaret, vidit Dominum stantem et vestem candidam in manu habentem, quam singulæ accedentes accipiebant; quæ significabat Christi innocentiam, quam omnibus vere pœnitentibus donat, cum ad sui corporis sacramentum accedunt. Deinde circumdedit eas pallio mira varietate contexto, in quo omnia opera beatissimæ humanitatis suæ lucebant; in hoc enim cognovit quod omnia opera humanitatis suæ et passionem suam animæ se percipienti dat in hoc sacramento. Coronam insuper decoram valde, imposuit capitibus singularum, quæ dicebatur corona regni; quæ inter alia ornamenta præcipue quatuor capitella habebat, in modum purissimorum speculorum. Primum capitellum in anteriori parte significabat amorem illum æternum et inæstimabilem, quem divinum Cor habet ad unamquamque animam, quem in cœlis ita plene sentiet anima, quod omnes medullas et interiora ejus penetrans. Secundum in dextera parte coronæ, significabat illam divinam fruitionem amoris, quæ sine intermissione, omni remoto impedimento, fruetur Deo omnibusque bonis. Tertium notabat unionem illam inseparabilem, quæ nos Deo penitus conformabit. Ultimum capitellum in occipite exprimebat cognitionem illam inevitabilem, qua incircumscriptione lumen illud et speculum lucidissimum venerandæ Trinitatis sine impedimento continue aspiciemus. His vestimentis ornat Dominus animam contritam et humiliatam cum desiderio ad se venientem.

Corona
regni
quatuor
capitellis
exornata.

CAPUT III.

QUALITER VIRTUTES IN CORONA DOMINI LUCENT.

ITEM visus est ei Dominus in Missa quadam, dum cantaretur Offertorium. *Domine Jesu Christe Rex gloriæ* ¹, quasi staret a dextris altaris coronatus et regio cultu amictus. Et illa admirata est, scire cupiens quid designarent columbæ et aquilæ, et lapides pretiosi qui erant in corona Domini. Ad quam Dominus : « Omnium humilitas, omnium fides, omnium patientia, omnium spes lucet more gemmarum in mea corona. Per columbas vero et aquilas supereminentes coronæ, significantur simplices et amantes. »

Inter Secretum vero vidit quasi aureum gradum pertinentem ad altare, super quem ascendens Dominus stetit in altari, habens ante mantellum suum quasi longissimum tabellum usque ad genua ; quod illa admirata, dictum est ei hoc designare quod omnes crines hominum, bestiarum et herbarum fulgerent per humanitatem Christi in sancta Trinitate ; eo quod Filius Dei humanitatem assumpsit de terra de qua provenissent. Omnium vero hominum animæ lucebant in illo mantello mirabili valde ornatu. Dominus autem stans in altari, mantello suo textit sacerdotem ; et hostia a sacerdote consecrata, assumpta in Corde Domini, mutata est in ipsum. Tunc procidit illa ad pedes, et osculata est vulnera ejus ; ad quam se Dominus amanter inclinans dicebat : « Desideria mea inclinata sunt vobis, et omnia quæ cinne sunt bona. »

Humanitas
Christi
omnem
continet
creaturam.

1. In Missa pro defunctis.

CAPUT IV.

QUALITER CONGREGATIO VISA EST ACCEDERE AD COMMUNIONEM.

QUADAM vice dum Congregatio ad Agni cœnam accederet , vidit Regem gloriæ , Dominum Jesum Christum in solio magnificentiæ , stipatum Angelorum multitudine , et Sanctorum circumdatum exercitu gloriose. Adesse etiam vidit Reginam , Regis Angelorum Matrem , habentem in vestimento suo mirabili varietate intextam sanctissimam conversationem Filii sui dilecti. Congregatio vero stabat coram Rege , ut virgines pulcherrimæ valde ornatae. Virgo autem Maria processit de throno , et agnum nive candidiorem omnibus tribuit osculandum. Cum vero de throno procederet , multitudo Sanctorum cum tripudio clamabant dicentes : « Honor Matris et gaudium ! » etc.

Maria
agnum
trahit
osculandum

CAPUT V.

QUID MAXIME HOMINEM IN RELIGIONE PROMOVEAT.

FERIA quadam sexta , vidit Dominum Jesum expansis manibus in altari stantem , et vulnera ejus sanctissima velut recentia ubertim sanguinem fundentia , dicentem ad eam : « Ecce rupta sunt omnia vulnera mea ad placandum Deum Patrem pro vobis. » Gloriosa etiam Virgo stabat a dextris Filii , habens coronam miræ magnitudinis , in qua omnes

Religiosus
verba, sensus
et cor
maxime
custodiat.

virtutes et merita ipsius, et omnia quæ per eam Deus operatus est magnalia, miro modo apparebant. Anima vero accedens ad eam, rogabat pro se et Congregatione orari ; at illa cum multa reverentia coram Filio genua flectens, ipsius vulnera devotissime salutavit, præcipientis animæ, ut et ipsa similiter faceret, dicens : « Accede et tu, et saluta vulnus dilectissimi Cordis Filii mei, quod pertulit omnia corporis sui vulnera. » Quod dum gratanter fecisset, orabat Dominum ut sibi revelaret quid maxime ab eis observari vellet, per quod et Religio posset augeri. Qui respondit : « Qui vere Religiosus effici desiderat, oculos suos custodiat ab omni illicito et etiam inutili intuitu ; similiter et aures suas absteineat, ne unquam audiat, quo cor ejus maculam contrahat ; prohibeat quoque os suum ab omni inutili verbo, et si quid vidit vel audit, nunquam os suum inde loqui permittat. Cor etiam suum maxime custodiat, ne unquam in malis cogitationibus delectetur, aut sponte immoretur. Homo enim cogitationes cordi advenire prohibere non potest ; sed ne ipsis consentiat aut sponte admittat, faciliter dimittere potest. Observet etiam diligenter omnia facta sua, et quotiescumque in aliquo deliquerit, nunquam cor suum quiescat, donec sibi veniam a Deo postulet, et cum primo potest illud confiteri proponat. »

CAPUT VI.

QUID HOMINEM IN RELIGIONE CONSERVET.

ALIA deinde vice, cum attentius pro Congregatione orasset, quatenus eam Deus in suo servitio omni tempore custodiret, et suam gratiam in eis augendo, omnibus virtutibus florere et bonis faceret prosperari, tale a Deo accepit

responsum: « Quamdiu in eis humilem invenio subjectionem, virginalis castitatis amorem, dulcem gratitudinem, et amicabilem amorem, oculos meæ paternæ protectionis ab eis nunquam avertam, nec eas in suis necessitatibus derelinquam. Humilem subjectionem, ut scilicet prælatis suis et in invicem humiliter et simpliciter obediant; virginitatis amorem, hoc est ut non solum teneant virginitatem, sed etiam amore quo ipsam diligunt castitatem, ab omni quod eis maculam inferre possit, cor et sensus suos custodiant, sicut qui xenium sibi valde carum et perutile haberet, omni diligentia caveret ne illud perderet aut depravaret; dulcem gratitudinem, ut non solum dona Dei spiritualia, sed etiam corporis necessaria, victum et vestitum, dulci corde et hilariter sufficientiam gratiarum actione suscipiant, nequaquam eisdem se dignas reputantes; amicabilem amorem, ut non solum Deum sincero diligant corde, sed etiam in invicem in Deo se diligant, et opera charitatis in omnibus sibi certatim exhibeant. »

Subjectio
castitatis
amor, gra-
título et
dilectio.

CAPUT VII.

DE TRIBUS DEO VALDE ACCEPTIS.

« **S**i quis etiam acceptabile mihi munus offerre voluerit, in his tribus se studeat exercere. Primum est, ut proximo suo fidelis sit in omni sua necessitate et angustia, omnesque defectus ejus et peccata in quantum potest, minuat et excuset. Quod qui fecerit, ei ero fidelis in omnibus quibus et ipse indiget, omnia peccata ejus et negligentias tegendo, apud Patrem meum excusabo. Secundum est, ut homo in omni

Fideliter
subvenire
proximo.

Confugere
ad Deum
in propria
tribulatione.

Ambulare
cum Deo
in veritate.

tribulatione sua ad me solum habeat confugium, nullique molestiam suam conqueratur, sed mihi soli omne gravamen cordis sui cum fiducia pandat : hunc ego in suis necessitatibus nunquam derelinquam. Tertium est ut mecum in veritate ambulet, quem ego in extremis suis, velut mater amantissimum filium suum, inter paternos amplexus suscipiam perpetuo pausaturum. Qui primum fecerit, tam acceptabile munus mihi obtulit ac si quidquid proximo suo debet, perfecit. Qui vero secundum, velut quod sibi debet, implevit ; qui et tertium, reputabo ac si quæ Deo debet, compleverit universa. »

CAPUT VIII.

QUALITER SANCTI PRO CONGREGATIONE ORABANT.

DUM vice quadam Deum per assuetam gratiam minime sentiret, cum magno cordis dolore ipsum quærere nitebatur. Et ecce vidit quasi portam argenteam et splendidam, et in porta Dominum stantem sibi que dicentem : « *Intra in gaudium Domini tui.* » (MATT. XXI. 23.) Post hæc Dominus secessit in quemdam locum amœnum, ubi mensa parata erat, et panis superpositus, ad quam Dominus sedebat, et juxta eum Mater sua, deinde Prophetæ, Apostoli, Martyres, Confessores et Virgines ; qui omnes calices aureos in manibus habebant. Inter quos beata Virgo pulcherrimum gemmis mirabilibus ornatum tenebat. Congregatio etiam ibi visa est prope Dominum sedere in terra ; qui accipiens panem fregit, et dabat omnibus illis. Quem quædam cum

magna dulcedine et delectatione comedebant ; quædam vero tepide. Quæ cum dulcedine comedebant, erant quæ cum desiderio et fervore Domino serviebant ; quæ autem tepide, illæ quæ sine devotione.

Anima vero illa stabat coram Domino. Cui Dominus : « Quare modo, ut desideras, hos omnes pro vestra tribulatione non oras ? » Et anima : « O Domine, doce me qualiter beatissimam Matrem tuam debeam exorare. » Et Dominus : « Orabis eam per lumen quod ei præ omnibus cæteris creaturis est infusum, ut obtineat tibi animam luminosam angulo peccati carentem. Orabis etiam eam per unionem divinitatis, qua præ omnibus creaturis mecum erat unita, ut impetret tibi veram cum mea voluntate unionem. Item, orabis pro cognitione et fruitione, qua præ omnibus fruitur meadivinitate, ut obtineat tibi fruitionem omnium donorum et gratiarum, secundum meam voluntatem. » Qua oratione completa ad beatam Mariam Virginem, anima convertit se ad Patriarchas et Prophetas deprecans eos. Qui conversis vultibus, et expansis ad Deum manibus dicebant : « Sancte Deus, Sancte Fortis, miserere eis. » Deinde ad Apostolos accessit, admirans cur inferiorem ab his locum tenerent. qui uxores et mundana habuerunt, conferens de hoc cum sancto Joanne Evangelista. Cui ille : « Non ideo remotiores Deo sumus, quia ipse habitat in nobis, sicut ego scripsi : *Verbum caro factum est, et habitavit in nobis.* » Et adjecit : « Et quid te, quod hic stas, Deo remotiorem facit ? » (a) Tunc Apostoli etiam expansis manibus Dominum orabant dicentes : « Pater et frater, Magister et Domine, miserere eis. » Post hæc orabat Martyres, inter quos specialiter sanctum Stephanum vidit habentem aureolam gemmis ornatam, quia lapides torrentis pertulit gaudens

(a) Et quid te hic a Deo remotiorem facit. *Cod. S. Gall.* Et quid hoc te facit, quod tu hic stas remotior a Deo. *Juxta editionem teutonicam Lipsiensem 1503.*

Qualiter
B. Virginem
anima
orare debet.

Oratio ad
singulos
Sanctorum
ordines.

S. Benedictus filiis suis de calice suo propinat.

pro Christi nomine. Et hi conversi ad Dominum dixerunt : « O Domine, sanguis tuus innocentissimus qui nostrum sanguinem sanctificavit, subveniat eis. » Dehinc accessit ad Confessores, inter quos vidit sanctum Benedictum ¹ cum baculo pastorali, qui de calice suo propinabat omnibus de suo Ordine illic existentibus ; et ipsi Confessores omnes orabant dicentes : « Domine, labores nostros tibi pro eis offerimus in supplementum. » Postremo deprecabatur sanctas Virgines, admirans cur ultimo loco sederent. Cui Virgines : « Videre debes nos Deo non esse remotiores. » Tunc Virgines orabant dicentes : « Rogamus te, sponsum, Regem et Agnum mansuetissimum, pro cœtu Virginum. »

Et mensa illa amota, surrexerunt Virgines stantes ante Dominum, quibus Dominus assurgens choream jucundissimam cum eis duxit, carmina nova canentes dulcissime, et in his carminibus mentio de Congregatione facta est. Visa etiam est soror M. ² stare coram Domino, et de Corde Domini radius quidam ibat in cor ejus, propter speciale donum quod habebat amoris.

CAPUT IX.

QUOD FELICISSIMI SUNT QUI AD HOC VIVUNT QUOD DEO SERVIRE POSSUNT.

ALIA vice. dum Conventus communicaret, et hæc Dei famula propter infirmitatem simul accedere non posset, orabat Dominum quatenus de micis mensæ suæ aliquid

1. Sic filialis erga beatum Patrem Benedictum affectu in ipsis revelationibus declaratur. Cf. Part. 1. c. 28.

2. Verisimiliter illa est soror Mechtildis de qua in Part. II. c. 42. Part. V. c. 4. et in *Legat.* Lib. V. c. 7. etc. cujus est *Liber fluens divinitatis.*

sibi daret. Mox videbatur sibi quod Dominus ad mensam magnam cum omnibus Sanctis sederet, porrigens ei micas, in similitudine aureorum nodulorum et gemmarum, gaudium scilicet et beatitudinem suam illi feliciter communicando. Post hæc Regina, Mater Domini, manus ambas replens, animæ dedit. Deinde omnes similiter cum magno gaudio faciebant. In mensa autem illa, Virgines ob singularem prærogativam, versus Dominum erant sedentes, utpote faciem et decorem Sponsi sui dulcius contemplantes, et ejus delicias familiarius haurientes. Cum ergo anima eas rogatura accessisset, illæ dixerunt: « Eia, felicissimi vos estis qui adhuc vivitis in terra, et multa promereri potestis: quia si homo sciret quanta etiam una die promereri posset, mox ut a somno evigilaret, tanto gaudio cor ejus dilataretur pro eo quod illa dies illuxisset, in quo Deo vivere et ejus meritum ad Dei laudem augere posset, quod tota die ad omnia quæ agere aut pati deberet, alacrior et fortior redderetur. »

In consessu
Sanctorum
Virgines
versus
Dominum
sedent.

CAPUT X.

QUOD DEUS EJUS PRECIBUS PLUVIAM DEDIT ¹.

DUM totam terram siccitas magna perturbaret, eo quod jam longo tempore non pluisset, orabat Dominum ut fructuosa pluvia terræ faciem irrigaret. Cui Dominus: « Hodie dabo vobis pluviam. » At illa cum nimiam videret serenitatem et solis stabilitatem, dubitare cœpit. Cum vero dies pervenisset ad vesperam, secundum promissum Domini pluvia descendit fructuosa.

1. Cf. *Legatus* Lib. I. c. 13.

CAPUT XI.

QUOD DEUS EJUS MERITIS CLAUSTRO PEPERCIT.

Clastrum
ab exercitu
Deus
protegit.

ALIO tempore, cum plurimum timeremus a facie regis, eo quod non longe nostro esset cœnobio ¹, orabat Dominum ut ipse Rex omnium regum Dominus nos dignaretur defendere sua paterna benignitate, ne aliquod damnum a regis exercitu pateremur. Cui Dominus: « Tu nullum de suo exercitu unquam videbis. » At illa cogitabat quia si ipsos non videret, tamen claustrum ab eis lædi posset. Cui Dominus: « Nullus eorum cœnobio vestro appropinquabit; sed ego ab his omnibus pie defendam vos. » Quod et contigit; nam adeo misericorditer nos Dominus custodivit, quod nullum omnino ab eis sumpsimus damnum, cum tamen multa monasteria ab eis plurima incurrissent damna.

CAPUT XII.

QUOD DOMINUS PACEM REDDIDIT PROPTER EAM.

ITEM cum inter Barones nostros magna orta fuisset werra, et cœnobium ex hoc non modicum affligeretur, deprecata est Dominum quatenus hæc omnia sedaret, et in melius commutaret. Ad quam Dominus: « Omnia hæc in bonum commutabo. » Quod et factum est, nam pace in brevi reddita, omnis illa tribulatio Domino largiente quievit.

1. Hic videtur fuisse Adolphus qui contra filios Alberti Notni exercitum cuncta vastantem (Septemb. 1294) in terra Islebii congregaverat.

CAPUT XIII.

QUALITER EAM DEUS VOCAVIT.

DOMINICA quadam, cum propter infirmitatem non posset communicare, et ex hoc non modicum tristaretur, dixit ad Dominum: « Mi Domine, quid me nunc vis facere? » Qui respondit: « Veni, veni, veni. » At illa non intellexit quid per hoc notaretur. Cui Dominus: « Veni, inquit, corde ad cor per amorem; veni ore ad os per osculum; veni spiritu ad spiritum per unionem. » Illa vero cogitare cœpit quid esset spiritu ad spiritum venire; et Dominus: « Quisquis omni voluntati suæ renuntiaverit, et omnibus tam adversis quam prosperis voluntatem meam voluntati suæ præelegerit, hic spiritu ad spiritum per unionem venit, et in eo complebitur quod scriptum est: *Adhærens Deo unus spiritus fit cum eo.* (I. Cor. vi. 17.)

Qui voluntatem Dei suæ præfert cum ipso unus spiritus est.

Tunc illa rogabat Dominum pro quodam gravamine quod timebat claustrum evenire, quatenus hoc per suam clementiam dignaretur amovere. Cui Dominus respondit: « Tu es gaudium meum, et ego tuum, et quandiu vixeris et delectamentum cordis mei in te habuero, talia nunquam supervenient claustrum. » Et anima: « Eia amantissime, cur ita mihi loqueris, cum nil bonum sit in me? » Qui respondit: « Mel si acetum misceatur, suam perdet suavitatem; dulcedo autem mea nunquam miscebitur ut suam amittat suavitatem. »

Attendite, dilectissimi, quam valeat oratio justis assidua, quantam Dominus per suos dilectores hominibus impen-

De Mechtild
de nuper
amissa
amentatio.

dat gratiam. Vere nimis honorificandi sunt amici tui, Deus, nimis studiose perquirendi, nimis amandi et reverendi; qui et iram tuam nobis toties mitigant, insuper multis bonis nos cumulant. *Quis dabit capiti nostro aquas, et oculis nostris fontem lacrymarum* (JER. IX. I.) ut digne defleamus, cum talem interventricem amiserimus, cujus amore toties nobis pepercit omnipotens Deus; cujus orationis fructum toties efficaciter in nobis experti sumus? Ipsa etiam flagrans igne divini amoris, velut carbō igneus alios accendebat, et exemplo suo ad amandum Deum plurimos incitabat. Heu! ubi talem reperiemus, cum ipsa introierit potentias Domini, cum introducta fuerit in thalamum Regis summi, pausatura sub umbra Dilecti sui?

CAPUT XIV.

QUALITER ABBATISSA ELIGATUR.

FACTUM est cum senuisset Abbatissa cœnobii¹, homo vere secundum cor Dei, pia hæc et fidelis virgo orabat Deum quatenus aliam sibi placitam monasterio provideret. Et ait Dominus: « Illa die cum Abbatissam vultis eligere, facite cantare Missam de Spiritu Sancto, et tota Congregatio in oratione sit, nulla excepta, orentque Deum ut ipse, qui omnia novit antequam fiant, illam eis inspiret eligendam, quam ipse ad hoc ordinaverit ab æterno. Una autem sapiens et

1. De abbatissa Sophia juniore hic agitur, filia Burchardi II. de Mansfeld, quæ propter gravem infirmitatem et senium officio se abdicare voluit, et circa annum 1303 decessit.

timens Deum persona ad hoc ponatur, cui post orationem factam singulæ dicant quam elegerint, quas ipsa præscribat diligenter. Sorores invicem non affirmant quam velint, nec pro singulari amicitia non valentem eligant, sed secundum Dei placitum in quantum agnoscere possunt, eligant. Post hæc, septem personæ Deum timentes et sapientes ad hoc constituentur, ut de omnibus electis unam eligant, totusque Conventus sit interim devote orans, quatenus in unam, secundum Dei beneplacitum concordent. Quod si septem illæ non possunt in unam concordare, referatur ad Præpositum, qui tunc loco et vice Dei præsideat ; et quamcumque ille tunc eis præfecerit, ac si a Deo data sit, suscipiatur et confirmetur. Simili modo majores officiales, scilicet Præpositus et Priorissa eligi possunt. »

CAPUT XV.

QUALITER HOMO DESPONSATIONEM RENOVET.

DUM vice quadam Deo in amaritudine animæ suæ omnes annos suos recogitaret, quam negligenter vixisset, et quam multa bona a Deo gratis accepta, etiam quod Deo in sponsam consecrata, prærogativam illam peccatis suis maculaverit, dixit ad eam Dominus : « Si tibi daretur optio, quid magis eligeres, an ut omnia quæ tibi contuli bona, operibus et virtutibus per temetipsam obtinueris, an ut tibi gratis omnia contulerim? » Quæ respondit : « Etiam, mi Domine, minimum donum a te mihi concessum plus accepto, quam si omnium merita Sanctorum, etiam maximis virtutibus et laboribus, promereri possem. » Cui

Donum
Dei omni
merito
anteferen-
dum.

Dominus : « Ex hoc, inquit, in æternum sis benedicta. »
 Et addidit : « Si tuam vis renovare desponsationem, accede ad pedes meos, gratias agens pro veste innocentia quam tibi gratis contuli, quia nullo eam merito deservisti ; orans ut mea perfectissima innocentia quidquid in te vitiatum est emendetur. Dehinc ad manus meas gratias agas, pro omnibus operibus meis, quæ tibi promerui, et etiam pro tuis quæ in te sum operatus. Exinde in camino divini Cordis mei anulum fidei et amoris tui, velut aurum in fornace probatum, reforma, ejusque gemmam in aqua et sanguine Cordis mei lava, ut inde valorem suum recipiat et decorem. »

Annulus
 sponsalis
 in Corde
 divino
 renovetur.

Anima autem ineffabiliter Deum laudare desiderans, orabat Deum Patrem, quatenus suimet altissima laus effici dignaretur, secundum quod beatissima Trinitas seipsam dignissime in invicem laudat et laudatur. Dominus autem volens satisfacere eju: desiderio, accepit cor animæ in similitudine crystallini vitri, triangulati, auro gemmisque optime distincti, per quod illa venerandæ Trinitatis laus ineffabilis designabatur; et inde cum jucunditate suimet-ipsius laudem bibeat. Dehinc omnibus Sanctis suis obtulit etiam inde bibendum. Tunc illa pro animabus fidelium orare cœpit, quatenus et ipsæ huic dono participarentur. Statimque vidit multitudinem ipsarum venientium, et de vitro illo cum gaudio bibentium. Viditque inter eas quasdam bibere quæ nondum plene erant purgatæ. Super quod illa miraretur, ait Dominus : « Quod modo vides, in vero cælo non est ; sed quia me vides, qui sum contentivus omnis creaturæ, etiam cuncta velut præsentia tibi vides. »

Ex corde
 animæ
 laus Dei
 bibitur.

Deum
 videnti
 præsentia
 sunt omnia.

Vidit etiam ibi animam cujusdam Religiosi; de quodum interrogaret cur in cælo non esset, Dominus respondit : « Sapientio rem se prælato suo æstimabat, et quidquid prælatus suus faciebat, non sibi placebat, sed se melius

Pœna
 superbientis

facturum putabat. Hoc maximum post mortem ejus impedimentum fuit. Religiosus enim nunquam adeo sapiens esse potest, quin se praelato suo in humilitate omni subijcere, et ejus voluntati in omnibus bonis oporteat consentire. Post hæc, cum iterum pro anima ejusdem Conversi Dominum exoraret, vidit animam ipsius in magna claritate, cæterosque Conversos tanta excellere gloria, quanta sacerdotes communem populum præcellunt dignitate. Et hanc prærogativam ex eo promeruit, quod speciali devotione et diligenti studio, ubicumque poterat, ad altare serviebat et sacerdotes tam cantu quam ministerio promovebat.

Gloria
sacerdotibus
devote
servientis.

CAPUT XVI.

QUALITER SE PUELLULÆ NOVITIÆ HABEANT.

BENIGNA charitate qua omnium semper memor fuerat, etiam pro Novitiis Dominum exorabat, quatenus eas in Religionis et veræ sanctitatis professione confirmaret; pro quibus tale a Deo responsum accepit: « *Inambulabo in eis et inhabitabo, et ipsi populus meus erunt.* (II. COR. VI. 16.) *Inambulabo in eis*, per sancta desideria, et bonam voluntatem earum. *Et inhabitabo in eis*, per amoris unionem. *Et ipsi populus meus erunt*, per bonam et laudabilem conversationem suam, et Ecclesiæ sanctæ profectum et augmentum. Omnes enim quos suo bono exemplo, virtutibus, aut doctrina attraxerint, et quos suis orationibus lucrata fuerint, pro Ecclesia orantes ut in melius proficiat, pro peccatoribus ut convertantur, et omnes animæ quæ precibus earum a pœnis liberabuntur, in numerum populi sui computabuntur. »

Quid
Dominus
Novitiis
pollicetur.

Quibus
studere
debeant
Novitiæ.

« In his quoque specialiter se studeant exercere : sæpius et devote orent ; divinam Scripturam libenter legant et audiant ; studiose laborent ; obedientiam et regulam cum omnibus sibi statutis diligentius teneant, et perfectam in omnibus humilitatem habeant, nulli se comparantes, et nullum omnino spernentes. Sicque dum orant, meam divinam voluntatem et quæcumque indigent eas docebo, et in lectione meam eas degustare faciam suavitatem. In laboribus quoque eas sanctificabo ; in obedientiæ et regulæ observatione eis compati et eas roborare atque coadjuvare volo ; et in humilitate earum in eis requiescere volo. »

CAPUT XVII.

QUALITER CHRISTUS PROFITENTES IN SUOS SUSCIPIT AMPLEXUS.

Virtutes in
Religiosa
professione
impetrandæ.

IN die autem professionis earum, cum iterum pro eisdem orasset, dixit ei Dominus : « Orare me debent ut dem ipsis oculos intelligentiæ, quibus me et omnia illis salutaria videant, et vere agnoscant ; aures obedientiæ, ad omne imperium et prælati sui voluntatem paratas ; os quoque sapientiæ, quo laudem meam semper proferre, et quæ proximis congruunt, docere et loqui sciant. Postulent etiam cor amans sibi dari, quo me et omnia in me et propter me pure diligant ; manus autem bonæ operationis, ut omnia quæ agunt, intente faciant et studiose. »

Cum vero Litaniam pro ipsis fieret, vidit beatam Virginem et deinde singulos Sanctos, qui ibi nominabantur, flexis cum reverentia genibus pro ipsis Dominum exorare.

Et dum professionem facerent ; Dominus Jesus eas in amplexus amantissime suscepit , porrigens singulis dexteram suam in adiutorium voti sui, et protectionem a malis. Accedentibus etiam ad Communionem dulcissimum osculum singulis infixit, in quo unum cum ipso felici unione sunt effectæ.

CAPUT XVIII.

DE AMPLEXU DOMINI.

COMPATIENS quandoque cuidam personæ, quæ in causa quadam non plene consentiebat voluntati magistratus sui, orabat Dominum, quatenus mentem ejusdem personæ gratia sua dignaretur illuminare, et ad obedientiam inclinare. Etece vidit Dominum Jesum stantem, et ipsam pro qua orabat personam dextro brachio circumplectentem, ac dicentem : « Ex hora illa qua voluntatem propriam in manus prælatorum suorum mihi consignavit, ego eam in amplexum suscepi, nec unquam dexteram meam relaxabo ut eam dimittam, nisi forte ipsa sponte sua retrorsum se subtrahat mihi; et hoc si fecerit, de cætero non poterit in priorem locum redire, nisi se inclinet. » Ex quibus verbis illa intellexit quod Deus in die professionis cujuslibet Religiosi, ipsum in paternum suscipit amplexum, a quo nunquam eum dimittit, donec homo, quod absit, voluntaria deliberatione obedientiæ contradicat. Tunc quasi subtrahit se dexteræ Dei; cui non poterit de cætero implicari, donec per veram pœnitentiam ac dignam satisfactionem se humiliter Deo prosternat, votum deinceps libenter obediendi pollicendo.

Obedientiæ
mancipatum
Dominus
stringit
amplexu.

CAPUT XIX.

QUAM UTILE SIT HOMINEM FRANGERE PROPRIAM VOLUNTATEM.

Voluntas
divina quasi
virgo e
sacra pixide
videtur
exsurgere.

ROGATA aliquando ab una persona, ut Deo offerret difficilem rem quam pro Dei amore perfecerat voluntati suæ resistendo ; quod dum faceret, in Missa videbatur sibi quasi de pixide in qua continebatur Christi corpus, egredi puerum valde parvulum, qui in momento crevit in virginem speciosissimam, per quam significabatur voluntas Dei ; ad quam quædam accedentes, dulcissimo visu eam intuebantur et amplexabantur, confabulantes secum ; per quas videbatur sibi significari eas qui voluntatem suam in omnibus voluntati divinæ student conformare, tam in adversis quam in prosperis, et præceptis majorum obedire. Deinde in alia parte visus est stare servus coquinarius, nigerimis indutus vestibus ; per quem figurabatur propria voluntas et sensus singularis. Hic despicibilis servus conabatur prædictas personas avellere ab illa pulcherrima virgine, et ad se respicere ; quod quædam pro nihilo ducentes, statim iterum ad virginem respexerunt ; quædam vero convertentes se ad illum, alludebant ei secum confabulantes et susurrantes. Per has significabantur hæ quæ interdum a Dei voluntate se avertentes, propriam sequuntur voluntatem, magis proprium sequentes sensum quam monita prælatorum implentes. Hæ nisi convertantur per pœnitentiam ad prædictam virginem, scilicet Dei voluntatem, oportet ut perpetua inopia cum eodem servo crucientur ; quia nihil parit propria voluntas in spiritualibus nisi perpetuam egestatem.

CAPUT XX.

DE LIBERO ARBITRIO HOMINIS.

VIDIT aliquando Dominum Jesum et hominem quemdam coram ipso stantem, et in Corde Dei rotam quæ continueolvebatur, funem vero longum de Corde Dei tendentem ad cor hominis, in quo etiam erat rota quæolvebatur¹. Per hominem illum designantur omnes homines; per rotam vero, intelligitur quod Deus ex suo libero arbitrio homini dedit liberum arbitrium convertendi se ad bonum sive ad malum. Per funem vero voluntas Dei quæ hominem semper trahit ad bonum et non ad malum. Funis igitur tendit de Corde Dei ad cor hominis, et quanto plus rotavolvitur, tanto plus homo Deo approximatur. Si vero malum eligit, rota circumvolvitur, et homo a Deo alienatur. Si autem homo in malo perseveraverit usque ad mortem, tunc funis frangitur, et homo in æternam cadit damnationem. Quod si per pœnitentiam surrexerit, Deus qui semper ad indulgentiam est paratus, hominem iterum in suam recipit gratiam, et rota ut prius volvitur, et homo per gratiam Deo approximatur.

Rota liberi
arbitrii.

1. Hic juvat conferre quæ poeta *Dante* concinit, *il Paradiso* c. 33. ad calcem :

*Ma già volgeva il mio disiro e'l velle ,
Si come ruota, che igualmente è mossa,
L'amor, che muove'l Sole e l'altre stelle.*

CAPUT XXI.

QUOD UTILE SIT HOMINI SENSUS A NOXIIS REFRENARE.

Christi
captivus.

DUM vice quadam in affectu mentis Deo inter alia diceret: « Quod ejus captiva libenter esse vellem! » Dominus ita respondit: « Qui meus captivus esse voluerit in terris, oportet ut oculos suos ab omni illicito et inutili visum retrahat, et vinciat. Hujus ego oculos in cœlesti gloria vultus mei claritate et manifestatione gloriæ meæ revelabo, ac in tantis deliciis meipsum illi ostendam, ut tota cœlorum militia cum júbilo admiretur. Similiter qui aures suas captivat, inutili et nocivo auditu eas avertendo, huic ego dulcisonæ vocis meæ modulatione suavissimum melos in æternitate singulari gloria decantabo. Qui etiam os suum ab otiosis et nocivis refrenat verbis, hujus ego os mea laude tam excellenter aperiam, ut speciali dignitate præ cæteris laudem meam depromat. Qui etiam cor suum a vanis et malis cogitationibus et nocivis desideriis cohibet, hunc ego tanta liberalitate dotabo, ut mei et omnium quæ voluerit potens sit; ejusque cor in meo divino Corde singulari libertate et deliciis perpetuo exultabit. Et qui manus suas alligat ne opus peccati faciat, hunc ab omni labore tam gloriose absolvam, et æterna requie donare, ejusque bona opera meis operibus unita, tanto honore extollere volo, ut tota cœlestis curia novo gaudio cumuletur. »

CAPUT XXII.

QUAM BONA SIT COMMUNIS ORATIO.

IN quadam necessitate claustrī, dum Conventus psalterium quod legerat, Christi famulæ Deo offerendum committeret, dixit Angelo suo : « Eia, dilecte Angele, tu qui cognoscis sicut et cognitus es, ego autem cognosco ex parte, hanc rogo orationem Regi tuo, cui in decore et deliciis assistis, repræsentā. » Cui Angelus : « Nequaquam cognosco sicut cognitus sum ; quia qui me fecit, cognoscit me, sicut summa potentia, sicut summa sapientia, sicut summus amor ; ego vero eo tantum agnosco modo, sicut creatus sum. Ego quoque plus gaudeo quod tuam legationem Deo meo habeo præsentare, quam unquam aliqua matrum de honore et divitiis unici filii sui potuit exultare ». Tunc Angelus orationem illam in specie alaudarum viventium, velut in linteolo candido Deo cum multa reverentia et gaudio præsentabat. Quædam vero alaudæ de linteo, velut evolare volentes, se elevabant, sed iterum resederunt. Quædam autem evolantes, supra pectus Domini consederunt ; aliæ vero ad os Domini evolantes, ipsum osculabantur. Et ait Dominus : « Quot personæ hanc orationem persolverunt, toties oculis misericordiæ meæ eas respicere volo, et aures clementiæ meæ eis inclinare. »

Angelus
custos
orationem
Deo
præsentat.

CAPUT XXIII.

QUALITER CHRISTUS PRO HOMINE QUOD EI DEEST
PER SEIPSUM SUPPLET.

ORABAT hæc Dei famula pro quadam persona, quæ mœrorem cordis sibi conquesta fuerat, quem pro eo habebat quod Deum minus diligeret, eique minus devote serviret. Unde et ipsa in magnam incidit tristitiam, reputans se per omnia inutilem, quæ Deum pro tantis sibi collatis beneficiis, nequaquam ut dignum foret, diligeret. Cui Dominus respondit : « Eia dilecta mea, noli mœrere ; omnia enim mea tua sunt. » Ad quod illa : « Si vere omnia tua mea sunt, ergo et amor tuus meus est, qui tu es, sicut Joannes dicit : *Deus charitas est.* (I. JOAN. IV. 16.) Hunc igitur amorem tibi offero, ut per ipsum omne quod mihi deest suppleatur. » Quod Dominus gratanter acceptans ait : « Optime sic facies, et cum me laudare sive amare cupis, nec perpetuo desiderio illud implere vales, ita dicas : Jesu bone, laudo te, et quidquid minus est in me, rogo ut tu suppleas pro me. Cum vero amare delectat te, dicas : Jesu bone, amo te, et quidquid minus est in me, rogo ut Cordis tui amorem Patri offeras pro me. Et hæc dices personæ pro qua oras, ut ipsa similiter faciat, et si millies in die replicando, me taliter rogaverit, ego toties pro ea me Patri offeram ; quia non possum lassari nec tædiari. »

Amorem
suum sibi
oblatum
Christus
acceptat.

CAPUT XXIV.

QUID HOMO IN TRISTITIA FACIAT.

ITEM cum pro alia oraret, hoc a Deo responsum accepit :
 I« Sæpius legat hunc versum: *Benedictus es, Adonai, in firmamento cœli, laudabilis et gloriosus et superexaltatus in sæcula ; qui fecisti cœlum et terram, mare et omnia quæ in eis sunt, et superlaudabilis, et gloriosus, et superexaltatus in sæcula, alleluia.* Et si quando incidit menti ejus ut cogitet se non pertinere ad electos, faciat more hominis qui esset in valle tenebrosa : hic si libenter aspiceret solem, de valle in montem ascenderet, et sic tenebras evaderet. Sic et ipsa, cum involvitur tenebris tristitiæ, ascendat in montem spei, et oculis fidei aspiciat me, cœleste firmamentum, cui omnium electorum animæ velut stellæ sunt infixæ. Quæ stellæ, licet peccatorum nube et nebulis ignorantæ obtenebrentur, in firmamento tamen suo, hoc est in mea divina claritate offusari non possunt ; quia electi, licet magnis quandoque involvantur peccatis, semper tamen eos in ea respicio charitate, in qua eos elegi, et in illa ad quam perventuri sunt claritatem. Unde bonum est homini, ut sæpe recogitet quam gratuita bonitate ipsum elegi, quam miris et occultis judiciis in peccatis existentem pro justo homine respexi, et quam amanter de ipso cogitans, omnia etiam mala ipsi in bonum commutavi, et benedicat me, æternam firmitatem electorum. In hoc autem verbo : *Benedicant te omnes Angeli et Sancti tui*, desideret omnes Angelos et Sanctos me secum pariter collaudare. »

Ex valle
tristitiæ ad
montem spei
anima
ascendat.

CAPUT XXV.

QUALITER HOMO SUA GRAVAMINA DEO COMMITTAT.

ITEM cum pro alia oraret, hoc a Deo responsum audivit:
 I^a Cum homo in aliquo gravatur, ad pedes meos se prosternat, ibique omne onus suum mihi committendo, deponat, legatque Orationem: *Respice, Domine, super me famulam tuam, pro qua Dominus noster Jesus Christus non dubitavit manibus tradi nocentium et Crucis subire tormentum: orans ut oculis misericordiæ ipsam respiciam, illuminando animam ejus, ut agnoscere valeat ad quid et ex quanto amore, hoc ipsi evenire permiserim, quatenus ad laudem meam hæc et omnia sibi adversantia sufferat patienter. Deinde ad manus meas veniat legendo Responsorium¹: *Emitte, Domine sapientiam de sede magnitudinis tuæ ut mecum sit et mecum laboret; ut sciam quid acceptum sit coram te omni tempore. ŷ. Da mihi, Domine, sedium tuarum assistricem sapientiam. Ut sciam. Gloria. Ut sciam.* orans ut divina sapientia cooperatrix et adjutrix ejus sit, quatenus hoc gravamen ad Dei gloriam sibi utiliter ad fructum universitatis valeat tolerare. Tertio ad Cor meum accedat, legendo: *O mira circa nos tuæ pietatis dignatio; o inæstimabilis dilectio charitatis ut servum redimeres, filium tradidisti²: et: O admirabile pretium, cujus pondere captivitas redempta est mundi, tartarea confracta sunt claustra inferni, aperta**

1. Ex Historia Sapientiæ, in mense Augusti.

2. Ex præconio paschali in Sabbato Sancto.

est nobis janua vitæ ¹, orans ut per amorem divini Cordis mei, quo omnium hominum onera portavi, faciam eam onus tristitiæ suæ cum gratitudine amanter supportare. »

CAPUT XXVI.

QUALITER HOMO COR SUUM DE OMNI TRIBULATIONE DEO OFFERAT.

ALIA vice cum pro una oraret, quæ certificari desiderabat si cum Deo permansura esset, vidit animam ejusdem coram Domino flexis genibus, cor suum ei propinquantem, in modum calicis duas aures habentis, voluntatem et desiderium figurantes, quibus illa Deo cor suum offerebat. Dominus autem calicem illum gratanter accipiens, posuit in sinum suum. Habuitque duas amphoras, unam auream a dextris, et a sinistris argenteam, nunc de una, nunc de altera infundens pariter commiscebat: in aurea amphora dulcedo divinitatis, in argentea vero labor humanitatis ejus erat; quod insimul in cor hominis infundit, cum illi in tribulatione suæ divinæ consolationis dulcedinem dat sentire et labores suæ humanitatis tribuit in solamen.

Duplicia per
Christum
homini
solatia.

Et ait Dominus: « Cum homo gravatur, si in ipso initio mihi illud propinaret, ego cum inde biberem, ex ore meo tantum dulcedinis infunderem; unde sic nobilitaretur, ut nunquam de cætero posset perire. Sed cum homo prior inde bibit, inficit illud, et quo plus bibit, eo magis amaricatur, ut jam me inde bibere non deceat, nisi pœnitentia et confessione purgetur. » *Glosa.* Cum homo tristatur, statim omne gravamen suum Deo offerre deberet; tunc ipse dulce-

1. Antiphona vetus ad Crucis adorationem in Parasceve.

Quantocius
ad Deum
gravatus
confugiat.

dinem suæ consolationis ipsi immitteret, et ad patientiam animaret, nec unquam permetteret gravamen illud absque fructu deperire; ita si contingeret hominem postmodum ex sua fragilitate illud resumere, inde scilicet cogitando vel loquendo, hoc quam citius pœnitentiâ deleteretur. Sed cum homo gravamen suum ipse vult portare, labitur in impatientiam, et quo plus tractat, nunc inde loquendo, nunc cogitando, eo gravius et amarius sibi erit; et cum postmodum ad se redit, jam illud Deo offerre non audet, quia nec illum decet. Attamen adhuc non diffidat, sed confessione et pœnitentia illud purgatum, Deo humili spiritu et corde contrito studeat propinare.

Post hæc Dominus personam illam benigne amplexatus est dicens: « Nemo tollet a me animam tuam. » Benedicens etiam eam, signum crucis impressit ei dicens: « Divinitas mea benedicat te, humanitas mea confortet te, pietas mea foveat te, amor meus conservet te. »

CAPUT XXVII.

QUALITER ANIMA CHRISTO COLLUDAT, ET DE DECIIS.

ALTERA vice cum pro eadem persona Virginem gloriosam exoraret, visum est ei quod beata Virgo daret ei tres decios dicens: « Hos da ei ex parte mei, ut cum his Filio meo colludat; assolet enim sponsus sponsæ colludenti, annulos, monilia, et si quid habet delectabile quod manibus operata est, sibi per ludum auferre; similiter et ipsa quidquid sponsus habuerit, sibimet vindicare. » Tunc illa divinitus inspirata, intellexit per unicum punctum decii designari hominis vilitatem et dejectionem, quam tunc

Christo quasi in ludo exponit, cum omni abjectione et quælibet adversa Christo libens offert, eligens sponte subijci omni creaturæ; ipsa vero Christo sua aufert, cum Christus suam exaltationem et condignum honorem, quem Deus Pater sibi dedit, pro dejectione qua pro homine in terris seipsum humiliavit dicens: *Ego sum vermis et non homo, opprobrium hominum et abjectio plebis*, (Ps. xxi.) e contra animæ donat.

Hominis
vilitas per
Christi
dignitatem
compensa-
tur.

Duo puncta significant corpus et animam quæ tunc anima exponit, cum omnia opera sua tam spiritualia quam corporalia, ex amore, Christo in laudem facit; pro quibus et illi vicissim omnia opera divinitatis et humanitatis suæ rependit. Tria puncta sunt tres animæ virtutes, scilicet memoria, intellectus et voluntas, quas tunc anima in ludo jactat, cum in his secundum Dei beneplacitum se regit; ipsa vero quæ sponsi sunt, acquirit, cum sanctæ Trinitatis imaginem ad quam facta est, in se irreprehensibilem Christi gratia repræsentat. Quatuor vero puncta tunc anima jactat, cum se totam Deo in prosperis et adversis, in præsentibus et futuris committit: cui Christus sua e contra jactat, cum quatuor mundi partes cum omnibus quæ in eis sunt, quæ sua sapientia (a) potenter regit, animæ subijcit et servire facit. Quinque puncta sunt quinque sensus animæ, quæ tunc jactat cum sensuum suorum secundum Dei placitum fruitur: cui Christus sua quinque vulnera quæ pro ejus amore et salute pertulit, cum effectu passionis suæ impendit. Sex puncta sunt sex hominis ætates, quas tunc homo jactat cum se omnibus diebus vitæ suæ male et negligenter vixisse confitetur: cui Christus e contra suam sanctissimam conversationem et totam vitam suam cum omni perfectione virtutum suarum in hoc ludo benigne objectat.

Sua quæque
cum singulis
Christi
commutat
anima.

(a) potentia. Cod. Guelferbyt.

CAPUT XXVIII.

QUOD QUIDQUID ANIMA DESIDERAT IN DEI CORDE REQUIRAT.

ROGATA orabat pro una persona Dominum, ut purum, humile, desiderans, amans et spirituale cor sibi donaret. Pro qua tale responsum audivit : « Omnia quæ vult et quibus indiget, in Corde meo requirat, et a me sibi dari postulet, more pueri qui a patre omnia quæ desiderat petit. Cum enim puritatem desiderat, ad meam recurrat innocentiam ; cum vult humilitatem, de meo eam accipiat. Desiderium etiam suum de meo suppleat, et amorem meum cum religiosa et tota divina conversatione mea sibi fidenter usurpet. »

Tunc illa : « Mi Domine, rogo ut in extremis ejus misericorditer cum illa agas, donans ei certitudinem tecum manendi. » Ad quod Dominus : « Quis sapiens thesaurum cum labore acquisitum et sibi dilectum projiceret et perderet ? Ego omnia humana ejus in mea humanitate sanctificavi, et omnia spiritualia ejus in meo spiritu in baptismo vivificavi. Ergo in his duobus mihi adhæreat, omnia humana sua, scilicet tentationes, et quælibet adversa, meis humanis unita mihi committat ; et spiritualia sua, scilicet spem, gaudium et amorem suum in me solum tendat : sic eam in æternum non derelinquam. »

Animam
quasi
thesaurum
sibi Deus
custodit.

CAPUT XXIX.

QUALITER NEGLIGENTIAS CUM LAUDE SUPPLEAS.

ITEM, cum pro quodam tribulato oraret, vidit ipsum pro quo orabat, stantem coram Domino, et Dominum dicentem : « Ecce huic omnia peccata sua dimitto ; ipse vero omnia peccata et negligentias suas cum laude supplebit. Inter Præfationem enim ad hoc verbum : *Per quem majestatem tuam laudant Angeli*, laudet me in unione illius super-cœlestis laudis, qua veneranda Trinitas in invicem se laudat et laudatur, et effluit in beatam Virginem ac deinde in omnes Angelos et Sanctos ; legatque unum *Pater noster*, quod offerat in unione laudis qua cœlum et terra, et omnis creatura me laudat et benedicit : orans per me, Jesum Christum Filium Dei, orationem acceptari, per quem omne quod Deo Patri offertur, in summa ascendit placentia. Sicque omnia peccata illius et negligentiae per me supplebuntur. »

Deo Patri
placet quod
per Filium
offertur.

Si quis idem fecerit, pie credat eandem se gratiam percepturum, quia, ut supra ait Dominus, impossibile est hominem non consequi quæ credidit et speravit.

CAPUT XXX.

QUALITER SE DEUS CUM ANIMA VESTIT, ET DE EFFECTU GEMITUUM.

SOROR quædam dum in festo quodam ægrotaret, hæc Christi virgo, pietatis affectu, Dominum pro infirma orabat, piis querelis Domino opponens, cur dilectricem suam

Bonum
infirmi-
tatis.

quam tam ferventer sibi in choro assistere sciret, fecerit infirmari. Cui Dominus : « Et quare non licet mihi cum dilecta mea cum voluero, tripudiare ? Cum homo enim infirmatur, induo me anima ejus, velut vestimento decoris, et sic in jucunditate Cordis mei assisto Patri meo, gratias agens et laudans pro omnibus pœnīs quas sustinet homo ille. » Et adjecit : « Quicumque desiderat ut ejus anima me vestiam, mane cum surgit, ad me toto quo potest corde suspiret, desiderans ut omnia opera sua die illa in eo operer. Sicque per gemitum me sibi intrahens, erit vestis mea ; et sicut corpus vivit et regitur ex anima, sic anima ex me vivens omnia per me operatur. »

Gemitus ex
amore
reficit,
illuminat,
et acuit
mentem.

Dixitque iterum Dominus : « Magni effectus sunt gemitus, ita ut nunquam homo ad Deum ingemiscat, quin ei proximior quam antea fiat. Gemitus enim qui ex amore aut desiderio mei, sive gratiæ meæ, provenit, tria in anima operatur bona. Primo, animam fortificat, sicut bonus et suavis odor qui hominem reficit et confortat. Secundo, ipsum illuminat, sicut sol domum antea tenebrosam ; tertio, eam dulcificat, ut omne quod agit sive patitur, magis sibi sapiat. Gemitus vero qui ex contritione peccatorum provenerit, velut bonus legatus, animam Deo reconciliat, gratiam reo impetrat, et conscientiam turbatam serenat. »

Tunc illa intra se cogitabat quomodo fieri posset quod dicitur : *Peccator in quacumque hora ingemuerit, omnium iniquitatum ejus non recordabor*, (EZECHIEL. XVIII. 23.) cum adhuc tamen homo peccata sua confiteri oporteat, nisi vera necessitas confessionem excludat. Ad quod Dominus respondit : « Cum aliquis pro reo intercedit, non tamen servus ille statim ante faciem domini sui præsumit accedere, nisi prius a sordibus se emundet, et vestibus se mundis induat. Sic peccator, licet

eum in gratiam meam susceperim, decet tamen eum sordes suas detergere, et decore virtutum se vestire. »

CAPUT XXXI.

QUALITER HOMO SECUNDUM PLACITUM DEI VIVAT.

EXORATA rogabat Dominum pro quadam persona, ut se instrueret quomodo secundum placitum suæ voluntatis vivere posset; pro qua tale responsum a Deo accepit: « Ipsa more sponsæ caput suum, manus, brachia et pectus suum adornet, et mantello se circumdet. Caput ejus divinitas mea est, quam laude et reverentia velut diademate adornet. Manus quoque et brachia annulis et armillis aliisque ornamentis decoret: hæc enim omnia opera sua et labores, in unione et intentione operum et laborum meorum faciat. Habeat quoque anulum sapientiæ, hoc est, Scripturam sanctam frequenter legat, et memòriter teneat, quia sponsam sapientiæ decet esse in divinis eruditam. Habeat etiam anulum amoris, Deum scilicet toto corde, totisque viribus unice diligendo; anulum insuper fidei teneat, hoc est, fidem quam mihi professa est, omni diligentia servet; anulum quoque nobilitatis habeat, hoc est, exempla virtutum mearum imitetur: humilitatem videlicet, obedientiam, patientiam, voluntariam paupertatem, et cæteras virtutes meas, ex quibus anima nobilitata amplexibus meis digne perfruatur. Pectus vero suum adornet: suaves scilicet, et amatorias de me cogitando cogitationes, recolligens sibi in fasciculum omnia verba, opera, et passiones meas, quæ per jugem memoriam a corde ejus non recedant. Circumdet

Sit Christi.
Sponsa in di-
vinis erudita.

se etiam pallio; hoc est diversarum decore virtutum se cunctis præbeat in exemplar. »

Alia vice cum pro eadem oraret, videbatur sibi Dominum extendere manum suam ad illam pro qua orabat, et illam singulos digitorum ejus osculari; per quod divinitus intellexit designari: per extremum scilicet digitum, quod omnia opera humanitatis Christi, quæ fecit aut passus est, venerari et amare deberet; per annularem notabatur familiaris amor et fidelitas quam ad Sponsum Christum habere deberet; per medium digitum, eminentia cognitionis et contemplationis; per indicem, sapientia et doctrina quam indigentibus deberet impartiri; per pollicem, fortitudo et perseverantia divini amoris omniumque bonorum. Per hoc quod osculabatur digitos Domini, innuebatur quod has virtutes non solum habere deberet, verum etiam diligere; quia quantumcumque virtutis possidet homo, in amore ejusdem virtutis etiam delectatur.

Singulos
Christi
digitos
osculatur
anima.

CAPUT XXXII.

QUALITER HOMO SE DEBEAT AD DEUM TENERE.

ALIA quoque vice, pro quadam orabat scire cupienti quid Deus ab ea maxime vellet. Pro qua tale responsum audivit: « Ipsa, inquit, habeat se ad me sicut puer qui tenere patrem suum diligit, et semper ad ipsum ut aliquid sibi det recurrit; cui quidquid pater dederit, ex affectu quo ipsum diligit, pro magno et caro habebit. Sic et illa semper ad gratiam meam anhelet, et omnia quæ sibi dederit, nunquam parva reputet, sed ex amore cum magna gratitudine susci-

Homo se
ad Deum
habeat sicut
puer ad
patrem.

piens, pro singulis gratias agat. Secundo, habeat se sicut sponsa quæ nec pro divitiis, aut pulchritudine, aut nobilitate, sed ex amore solo eligitur et adamatur, et ad regnum decoris promovetur. Hæc sponsa magis gratifera, et fidelior, et amplius amans jure invenitur; et si quid a sponso, vel propter ipsum sustinere oportuerit, majori patientia supportabit. Sic et illa semper in gratitudine memoretur quam gratuite eam elegi ante mundi constitutionem, quam caro pretio mei sanguinis eam redemi, insuper ad specialem amorem et familiaritatem meam vocavi. Tertio, sicut amicus ad amicum, qui omnia quæ amici sui sunt ad se pertinere putet; sic et ipsa in omnibus Dei gloriam quærat, et in quantum potest promoveat, et quæ contra Deum sunt, æquo animo nullo modo fieri patiatur. In omnibus autem his, si quando aliquid eorum quod desiderat, non consequitur, aut gratia assueta, seu consolatio divina sibi subtrahitur, non continuo contristetur, nec pro indignatione aliqua illud fieri, aut se a Deo derelictam æstimet; quia fidelis pater nequaquam filio, si ea petit quæ sibi non conveniunt, tribuit, et sponsus quandoque serium quoddam sponsæ exhibet, non ex indignatione, sed pro ejus instructione. Sic et Deus animæ fidelitatem cupit experiri, non ut ipse nesciat, *qui omnia novit antequam fiant* (SAP. VIII. 8.), sed ut eam coram omnibus Sanctis commendabilem reddat. »

Sicut
sponsa ad
sponsum.

Ut amicus
ad amicum.

QUOD HOMO TRIBUS MODIS DEBET SE AD DEUM HABERE, CUM EST
INTER HOMINES.

ITEM de alia Dominus ait: « Tribus modis se ad me habeat inter homines habeat se ad me sicut catellus, qui ex fidelitate sua, etiam sæpius expulsus, iterum dominum suum sequitur. Sic et ipsa, cum inter homines est, si aliquo verbo læditur, non statim per impatientiam effugetur; quod

Inter
homines
anima
sit ut
catellus.

In choro,
tamquam
sponsa

Ad mensam
Domini,
ut regina.

si quandoque fit, mox per pœnitentiam redeat, confidens de mea misericordia quod etiam per unicum gemitum omnia ei remittam. In choro et in oratione, habeat se ad me sicut sponsa ad sponsum, per amorem et dulcem familiaritatis exhibitionem. Cum vero communicatura est, habeat se sicut regina ad regem suum: regina enim in convivio regis sui liberalis est, largitur dona, et eleemosynas erogat. Sic ipsa bona sui Regis sibi donata omnibus liberaliter tribuat, et suis orationibus subveniat. »

CAPUT XXXIII.

QUALITER ANIMA DEBEAT CHRISTO SOCIARI.

ITEM cum hæc ancilla Christi aliquando se gloriosæ Virgini Mariæ recommendaret, visum est ei quasi sub pallio suo eam protegeret, dicens: « Anima desiderans Filio meo sociari, habeat se velut sponsa nobilis, longe super dignitatem suam sponsum habens, quæ pro honore sponsi sui in magna reverentia et disciplina se custodit, ne unquam tale committat quod sponsum suum dedecet, aut oculis ejus displiceat. Sic anima illa nunquam sponte sua ad peccatum etiam quantumcumque parvum se inclinet. »

Anima Spon-
so sit fidelis.

« Secundo, in omnibus quæ indiget aut desiderat, securum ad Deum habeat refugium; ejus solius quærens consolationem et auxilium. Quod si eam statim noluerit consolari, sufferat patienter, sicut sponsa fidelis, quæ omnia secreta sua et necessaria sponso suo exponit cum fiducia, indignum judicans ab alio consolari. Tertio se Christo in virtutibus in quantum potest, conformet: scilicet

ut, quia Christus humilis fuit et obediens, studeat humiliter omni se subicere creaturæ, et si opportunum fuerit, usque ad mortem obedire. Hæc talis virtus ex unione Christi virtutis nobilior erit, quam mille virtutes quæ tali intentione non sunt peractæ. »

CAPUT XXXIV.

QUALITER DEUS OPERA SUA HOMINI COMMUNICAT.

ORABAT aliquando pro quadam valde benevola ad labores, specialiter ad vilia opera; viditque eam coram Domino flexis genibus et elevatis manibus, quasi oraret. Ad quam Dominus manus suas, de quibus balsami liquor emanabat, manibus suis applicuit, et liquorem illum instillabat dicens: « Ecce do tibi omnia opera mea in sanctificationem et supplementum operum tuorum. » Intellexitque opera ejus et labores Deo valde complacere. Et ait Dominus: « Cum laboribus impedita mihi non valet intendere, legat Antiphonam: *Gratias tibi Deus, gratias tibi, vera, una Trinitas et trina Veritas, trina et una unitas, vel: Ex quo omnia, per quem omnia, in quo omnia ipsi gloria in sæcula,* et studeat hominibus mite dare responsum. »

CAPUT XXXV.

DE DULCI CONSOLATIONE DOMINI QUA CONSOLATUR HOMINEM.

ITERUM cum pro una oraret, vidit Dominum illam, pro qua orabat, dextera tenentem, et per quoddam pratum amœnum et florigerum deducentem. Per quod intellexit

Patiens in
infirmi-
tate
cor suum
mundat.

quod eam ante mortem variis infirmitatibus vellet gravari. Dominus quoque habebat in pectore lilia, rosas et scuteola aurea; quæ illa cum magna delectatione confidenter accipiens, et cum his ludens ante pectus suum ponebat. In scuteolis intellexit designari constantiam et victoriam; in rosis, patientiam, quibus in suis infirmitatibus deberet triumphare; in liliis vero, cordis munditia notabatur, in qua Christo debuit conformari. Tunc illa quæ hæc videbat, dixit ad Dominum: « Dulcissime Deus, oro ut in extremis ejus des illi prægustationem æternæ vitæ: scilicet securitatem nunquam a te separandi. » Ad quam Deus: « Quis nauta qui bona sua cum pace ad portum evexisset, sponte in mare projiceret¹? Sic animam ejus, quam ab infantia in Religionis proposito elegi, cujus manum dexteram tenui, et in voluntate mea deduxi, cum eam secundum placitum meum perfecero, etiam cum gloria mihi assumam. »

CAPUT XXXVI.

DE TRIBUS VIIS DOMINI.

Christi
paupertas,
labor et
passio.

CUM pro quodam tribulato oraret, hoc a Deo responsum accepit: « Tres vias in hoc mundo ambulavi, per quas quicumque me perfecte imitari voluerit, sequi oportebit. Prima erat arida et angusta; secunda florida et fructiferis arboribus consita; tertia spinis et tribulis erat plena. Prima itaque via est voluntaria paupertas, quam omnibus diebus vitæ meæ in summo tenui et dilexi; secunda est virtuosa et laudabilis conversatio mea; tertia, dura et aspera

1. Cf. Cap. 26. *supra*.

passio mea. Itaque omnis qui me sequi voluerit, oportet ut paupertatem amplectens, nil in hoc mundo cupiat possidere; secundo, conversationem laudabilem teneat; tertio, pœnas et tribulationes pro meo libenter amore sustineat. »

CAPUT XXXVII.

QUALITER ANIMA AD DEUM CONFUGIAT, ET DE EJUS SACRIS
VULNERIBUS.

ALIA vice vidit se coram Domino stantem, et ejus dulcissima vulnera salutantem; vulnera autem circumposita erant gemmis pretiosis; quod dum illa miraretur, Dominus ad eam ait: « Sicut gemmæ magnas in se habent vires, ut etiam quasdam hominum expellant infirmitates, sic vulnera mea tantæ efficacæ sunt, quod omnem animæ depellunt languorem. Sunt enim quidam tam pavida habentes corda, quod nunquam de mea audent confidere pietate; sed præ timore a facie mea fugere cupiunt. De quibus dici potest quod tremulam paralysim habent; qui si ad passionem meam refugerent, et vulnera mea sæpius dulciter salutarerent, omnem prorsus timorem ab eis elongarem. Sunt etiam quidam vaga et instabilia habentes corda, cogitationibus ubique circumvolantes, et per unicum quandoque verbum ad iram et impatientiam labentes; qui si cordetenus passionem meam recolerent, et vulnera mea cordi suo infigerent, cordis ex hoc stabilitatem acquirerent, et patientiam invenirent. Item sunt quidam dormitantem paralysim habentes, illi scilicet qui omnia pigre et tepide faciunt;

Christi
vulnera
pavido, vago,
vel tepido
cordi
medentur.

hi etiam, si meam devote recolerent passionem, attendentes vulnera mea, quam profunde et quanto dolore infixata sunt mihi, ab omni eos torpore excitarent. »

Tunc orabat pro una persona, quam statim in præsentia Domini in alba veste stantem vidit, et Dominum manus suas ad ejus manus applicantem; per quod intellexit quod a dextera sua daret ei adjutorium et fortitudinem ad omne opus bonum, sinistra vero protectionem in adversis.

Manicarum
amplitudo
quid
significet.

Cogitante autem illa quid per manicas tunicæ designari posset, et cur eis Religiosi uterentur, dixit Dominus ad eam: « Hoc per manicarum amplitudinem designatur, quod Religiosi ampla et parata corda semper habere debent ad omne mandatum. » Et ait Dominus: « Hoc dices personæ pro qua oras, ut a lacrymis se temperet; quod dum nullo modo potest, lacrymis meis suas apponat, dolens quod pro peccatoribus et ex amore eas non effuderit; tunc eas lacrymis meis unitas, Patri meo in laudem, prout voluerit, præsentabo. »

Divino
Cordi
adhæren-
dum in
tribulatione.

Alia vice cum pro eadem oraret, vidit animam ejus in Corde Dei velut infantulum stare, et Cor Dei manibus suis tenere. Et ait Dominus: « Sic in omni tribulatione ad me veniat, et se ad Cor meum divinum teneat, quærens ibidem consolari; tunc eam in æternum non derelinquam. »

CAPUT XXXVIII.

DE UTILITATE LACRYMARUM ET DE COMMUTATIONE EARUM.

QUÆDAM plurimum gravabatur, pro eo quod a lacrymis ex quadam infirmitate se temperare nequibat. Per quinque fere annos continuos in tantum fleverat, ut merito

si non misericordia Dei sibi non affuisset, sensus aut visum inde amisisset. Rogavitque istam et alias ut pro se orarent, quatenus ab hoc tentationis gravamine per Dei clementiam solveretur. Cui hæc pie compatiens, eam sæpius benigne consolabatur, et attentius pro ea Domino preces effundebat. Igitur illa in brevi est liberata, ita ut hæc super hoc Dominum quæreret quomodo a tanta tristitia esset tam subito immutata. Cui Dominus respondit: « Ex sola bonitate mea eam absolvi. » Et adjecit: « Dic sibi ex parte mei ut me roget, quatenus propter meam bonitatem omnes illas lacrymas commutem, ac si eas ex amore et devotione et ex contritione peccatorum effuderit. » Quod illa audiens, mirari cœpit quomodo lacrymæ tam inutiliter fusæ, in tam sanctas lacrymas possent commutari. Cui Dominus: « Solummodo, inquit, bonitati meæ credat, et in quantum mihi crediderit, in tantum in ea complebo. »

O mira et stupenda divinæ pietatis dignatio, quæ tam liberaliter per tales tantasque consolationes dignatur miseris subvenire! Quisquis hæc legis vel audis, tales consolationes a Deo per suam dilectricem hominibus factas, consulo tibi ut etiam tibi factas usurpes; quia et hoc sibi Deus revelavit multum complacere, si quod uni faceret, hoc alter sibi factum sive faciendum vendicaret. Multas et alias spirituales consolationes ab ea quamplures sunt consecuti; sed sæpissime quasi doctrinam eis proponebat; quandoque ac si ab alio aliquo percepisset, eis indicabat. Benedictus igitur per omnia Deus, qui talem interventricem apud ipsum nobis contulit, quæ orationibus continuis, et sedulis instructionibus aut consolationibus benigna mater exstitit miserorum!

Lacrymæ
ex infirmitate in
meritum
devotionis
transeunt.

Quod per
Mechtildem
aliis Deus
tribuit
quisque
suum faciat.

CAPUT XXXIX.

DE QUODAM TENTATO ET PER EAM LIBERATO.

QUIDAM homo ex longinquo adveniens, tentationem suam ipsi exponebat, quam multis, tam Fratribus quam aliis Dei hominibus, fuerat conquestus, nec inde potuerat consolari. Quam benigne consolans, pro eo intente Dominum exorabat. Sequenti die homo ille valde ipsi regratiabatur dicens: tentationem illam ab eo penitus remotam, nec unquam ab aliquo taliter esse consolatum.

CAPUT XL.

DE QUODAM FRATRE ORDINIS PRÆDICATORUM ¹.

ITEM cum pro quodam oraret turbato, apparuit ei Dominus stans secus montem floridum, habens dexteram contra montem levatam. In monte vero conspexit minutissimos, quasi culices, vermiculos. Dixitque Dominus: « Sicut de facili potest homo hujusmodi amovere vermiculos manu sua, sic multo facilius possem remove ab illo pro quo oras, omnia sua impedimenta, si mihi placeret; sed nolo: ut in parvis et minimis tentatus, discat per meam quam invocat gratiam, aliis in magnis tentatis consilium et auxilium minis-

Tentatus
in parvis
inde discat
in magnis
alios juvare.

1. Jam plura sequuntur de Fratribus Ordinis Prædicatorum, qui ex domo sua in Hallis sæpius Helftense cænobium ob spiritalia officia invisebant.

trare. » Et adjecit : « Scias, procul dubio, quod omnia illa quibus gravatur impedimenta, tam parum eum lædere possunt, sicut vermiculi minutissimi montem quem cernis poterunt devastare. »

ALIUD DE EODEM.

ALIA vice cum pro eodem oraret, dixit ad eam Dominus : « Ego elegi eum propter memetipsum et in æternum conservabo ; et ubicumque fuerit, regam eum, et cooperabor ei in cunctis operibus suis. Eroque protector, consolator et provisor domus quam inhabitat. Cum prædicat, Cor meum habeat pro tuba ; cum docet, Cor meum habeat pro volumine : ad hæc tria studeat Fratres admonere ; primo, ut humanam fugiant delectationem quantum ad seipsos ; secundo, ut honorem fugiant et elationem ; tertio, ut ultra necessitatem in temporalibus rebus nihil requirant. Si Fratres his monitis non obtemperant, ille non cesset eos admonere, ut cum Propheta dicere valeat : *Justitiam tuam non abscondi.* (PSAL. XXXIX. II.) Omnem honorem ei exhibitum non sibi sed mihi suscipiat, et omne corporis sui commodum accipiat, ac si corpori meo illud impendat. »

Cor
divinum
pro tuba et
volumine.

CAPUT XLI.

DE ALIO FRATRE PRÆDICATORE.

ITEM, in oratione, de quodam Fratre tale a Domino accepit responsum : « Ego dedi me in potestatem ejus ; ita quod contra ejus voluntatem nullum peccatorem volo ferire ; insuper omnibus pro quibus oraverit, tantum gratiæ meæ volo impertiri, quantum ipsius complacuerit voluntati. »

CAPUT XLII.

QUALITER PRO ALIO HOMINE ORAVIT.

ALIA vice, cum pro quodam Fratre oraret, Dominus sic intulit : « Quasi penna levis ad ventum validissimum mota liquori adhæret balsamitico, sic anima ejus adhærebit Cordi meo divino.»

CAPUT XLIII.

QUOD DOMINUS SE API COMPARAT.

QUADAM vice, videns hominem in Dei servitio arefactum et pene consumptum, dixit ad Dominum : « Eia mi Domine, quomodo tu istius fortitudinem totam in te traxisti, et velut apis florem totum exsuxisti ? » Cui Dominus : « Ego sum apis qui meiipsius dulcedinem in me sugo. » Tunc vidit quasi apem volantem ex ore Dei et iterum in ipsum. At illa cogitabat quid hoc esset ; et Dominus : « Apis ista Spiritus meus est. Cum vero hominibus gratiam infundo, et iterum ab eis recipio, sic in Corde meo divino mel operor æternæ suavitatis. »

Dominus
ex animabus
gratiam
suam quasi
apis
exsugit.

CAPUT XLIV.

QUALITER DOMINUS JESUS CHRISTUS SIBI SERVIENTIBUS SERVIT.

DUM quædam persona in choro Collectas diceret, vidit Dominum Jesum in specie juvenis pulcherrimi, coram ea stantem, librumque ipsi tenentem, et supra pectus ejus se reclinantem, et ei dicentem : « Sequar te quocumque ieris ; mihi tolli non poteris. » Illa vero cœpit mirari cur tantam amicitiam Dominus illi exhiberet ; cui Dominus : « Ego scio quid in ea prævaleo, et ego sibi sensus in omnibus duplicabo. »

Sequar te;
mihi tolli
non poteris.

CAPUT XLV.

QUOD DOMINUS JESUS GAUDET DE PŒNITENTIA PECCATORIS.

ITEM cum pro alia oraret, hoc responsum accepit : « Ego eam sine intermissione subsequor, et cum per pœnitentiam seu desiderium, vel amorem ad me convertitur, ineffabiliter gaudeo. Debitori enim majus gaudium nullus facit, quam qui ei thesaurum quo se solvat tribuit : ego vero me quodam modo debitorem Patri meo feci, cum pro hominis culpa me satisfacere sponendi ; ideoque nihil desiderabilius et jucundius mihi reputo, quam ut homo per pœnitentiam et amorem ad me revertatur. »

CAPUT XLVI.

QUOD DOMINUS JESUS PRÆBET SE FIDELI ANIMÆ.

DUM quædam infirma communicatura esset, vidit Dominum majestatis Jesum, sponsum florigerum, ante infirmæ lectulum, velut supersolium excelsum; et dum sacerdos hostiam sacrosanctissimam ori ejus imponeret, ipse Jesus Christus, panis vivus et Angelorum indeficiens cibus, se totum præbuit illi animæ: os suum roseum ad osculandum, brachia ad amplexandum. Sicque felix illa anima, tamquam nivea columba tota cum Dilecto unita erat, ut ibi nihil appareret nisi Deus.

CAPUT XLVII.

DE QUADAM PERSONA QUÆ TIMUIT SÆPIUS COMMUNICARE.

Quædam
a se
refugientem
Dominus
suaviter
invitat.

ITEM cum oraret pro quadam persona, quæ pro tempore et levitate sæpius corpus Domini dimittebat, vidit eam coram Domino stantem et sibi Dominum dicentem: « Carissima mea, cur fugis me? » Illa vero admirabatur quare ipsam tam amicabili nomine nuncuparet; ad quam Dominus: « Omnibus diebus vitæ suæ hoc nomine vocabitur. » Illa vero timere cœpit ne forte post hanc vitam tali nomine privaretur; cui Dominus: « In æternum hoc illi nomen manebit. » Anima vero hominis illius stabat coram Domino, in specie virginis pulcherrimæ. Dominus autem convertit se ad illam dicens: « Accede fiducialiter ad Patris omnipotentiam, ad confortandum te; ad Filii sapientiam, ad illuminandum te; ad Spiritus Sancti benignitatem, ad dulcificandum te. »

CAPUT XLVIII.

DE ALIA QUÆ SIMILITER TIMEBAT.

ALIA tentata ex eo quod, cum accederet ad vivifica Christi sacramenta, licet per se nullus digne accedere possit, se tamen specialiter indigne sumere timebat; pro qua ista fidei corde Dominum invocans, tale ab eo responsum accepit: « Ipsa sæpe accedat ad me, et quotiescumque ad me venerit, suscipiam eam quasi legitimam reginam meam. » In quo verbo illa tentata multum consolata, divinæ gratias retulit bonitati.

Anima in
communio-
ne sicut
regina.

CAPUT XLIX.

QUOD HOMO OMNIA ILLA DEO FACIT QUÆ FACIT HOMINI
PROPTER DEUM.

FATIGATA vice quadam, ex eo quod homini cuidam sæpius pro necessitate ministrans, timebat se cum illo plus occupari quam deberet; cui apparuit Dominus habens in sinu vestem hominis illius et consuens, dixit illi: « Noli timere; quidquid homini illi facis, mihi impendis. » Quæ tamen nesciens timori illi resistere, rogabat Dominum ut hanc tentationem ab ea removeret. Quod pius Dominus fecit, ita ut sæpius ab eodem homine contristaretur; sed hoc grantanter pro Dei amore suscipiens, orabat Dominum ut nullum cordis gravamen adversus hominem illum sentiret, ne peccaret. Dominus vero extremum digitum contra eam elevabat; at illa dum cogitaret quid hoc designaret, Dominus

Humilitas,
patientia
et charitas.

respondit : « Sæpius tibi monstravi per ipsum digitum humanitatem meam figurari. » Et adjecit : « Quid in eo vides ? » Et illa : « Tres articulos. » Cui Dominus : « Major articulus designat humilitatem ; quia maxime hominem humilitate ad gratiam meam præparo. Medius articulus patientiam, qua homo patienter ferre debet quæque adversa propter me. Superior articulus, qui est tenuis et ad omnia conjunctus, est charitas. In his tribus te exerceas, et omnia adversa in amore meo superabis. »

CAPUT L.

ALIUD VALDE NOTABILE.

Dominus
homini ut
pater, mater,
frater ac
soror.

CUM quædam nimis tristaretur, compatiens devote orabat pro ea, quatenus pius Dominus per Spiritus Sancti consolationem ipsi dignaretur subvenire. Ad quam Dominus : « Et cur turbatur ? Ego creavi eam mihi, et dedi me sibi ad omnia quæ requirit a me. Ego sibi pater in creatione ; ego mater in redemptione ; ego frater in regni divisione ; ego soror in dulci societate. »

CAPUT LI.

QUOD HOMO DEBET DEO DARE SUOS INIMICOS.

ITEM dum quædam ab alia contristata ipsi turbationem suam indicasset, pro ea Dominum interpellabat ; cui Dominus : « Dic illi ut det mihi suos inimicos, et ego illi dabo me ipsum cum omnibus Sanctis in æternam mercedem. »

CAPUT LII.

QUOD DEUS VOLUNTATEM SUSCIPIT PRO FACTO.

ORANTE etiam ea pro quodam contristato, dixit Dominus:
 « Si quis ita tristatur, ut sibi videatur quod libentius moreretur, quam illam perferat tristitiam; quoties illud gravamen mihi obtulerit, proponens in eo de cætero velle durare, toties oblationem illam suscipiam, ac si pro me passus sit. »

CAPUT LIII.

QUOD DEUS DESIDERAT CONVERTI PECCATORES.

ITEM cum oraret pro quodam afflicto, quem sciebat esse in statu non bono, indignatione adversus eum movebatur, eo quod sæpius hominem illum salutaribus corripuerat verbis, sed ille adhuc quasi incorrigibilis permanebat. Tunc ait illi Dominus: « Eia concede mihi, et ora pro miseris peccatoribus, quos tam caro emi pretio, et tantopere ad me converti cupio. »

Propter
 Dominum
 pro
 induratis
 orandum.

CAPUT LIV.

QUOD DEUS MAXIME DELECTATUR IN CORDE HOMINIS.

ALIA quoque vice dixit ad eam Dominus : « Nulla res me delectat, ut cor hominis, quo tamen rarissime utor. Omnibus enim bonis superabundo, excepto hominis corde, quo sæpissime frustror. »

CAPUT LV.

QUOD DOMINUS JESUS CHRISTUS ASSISTIT DEO PATRI PRO PECCATORIBUS.

ORANTE aliquando, vidit Dominum in veste sanguinea sic dicentem : « Sicut humanitas mea, tota cruore perfusa, ineffabili amore se Deo Patri hostiam in ara Crucis obtulit sic adhuc eodem amoris affectu assisto Patri cœlesti pro peccatoribus, omnia genera passionis meæ repræsentans ; et hoc maxime desiderabile mihi est, ut peccator per veram pœnitentiam ad me convertatur, et vivat. »

CAPUT LVI.

DE QUINQUE MILLIBUS QUADRAGENTIS SEXAGINTA

Pater noster.

ALIA vice, cum offerret Deo quinque millia quadraginta sexaginta ¹ *Pater noster*, perlecta a Congregatione, in honore sanctissimorum Jesu Christi vulnerum, apparuit ei Dominus, expansis manibus et omnibus vulneribus apertis, dicens ad eam: « Cum penderem in Cruce, omnia vulnera mea patebant, et singula voces ad Deum Patrem mittentia pro hominis salute interpellabant; et sic usque hodie clamore quodam Dei Patris iram mitigant peccatori. Et hoc dico tibi, quod nunquam mendicus adeo potuit lætificari, accipiendo eleemosynam, quam importunis clamoribus acquisivit, sicut ego exultans suscipio orationem, quæ mihi in honore vulnerum meorum exhibetur. Et hoc quoque dico tibi, quod hæc oratio nunquam pro aliquo devote et intente legi poterit, quin ei obtineat statum salutis. » Tunc illa: « Mi Domine, et quæ est intentio in qua hæc tibi vis legi? » Qui respondit: « Ut homo non solum ore, sed etiam corde, verba intente proferat, et saltem post quinque *Pater noster* mihi commendet.

Christo
gratissima
ad ipsius
vulnera
oratio.

Inspiratusque est ei divinitus etiam hic versus, qui ad quintum *Pater noster* jungi deberet: « Domine Jesu Christe,

1. Cf. Lib. I. c. 18. Tot millia *Pater noster* possunt inter plurimos dividi, quatenus ad eandem intentionem recitentur.

Peccator
cum
convertitur
Christum
quasi a
cruce solvit.

Fili Dei vivi, suscipe hanc orationem, in amore illo superexcellenti, in quo omnia vulnera tui sanctissimi corporis sustinuisti; et miserere mei, et omnibus peccatoribus, cunctisque fidelibus, tam vivis quam defunctis. » Dixitque iterum Dominus: « Peccator quousque in peccatis est, me velut in Cruce distentum vinculat; sed mox cum per pœnitentiam ad me convertitur, continuo me absolvit, et ego cum gratia mea et misericordia, quasi de Cruce solutus, totus super eum ruo, sicut olim super Joseph, cum me de Cruce solveret, cecidi, meque ipsum totum in potestatem ejus do, ut de me omnia quæ voluerit, facere possit. Quod si in peccatis usque ad mortem perseveraverit, justitia mea super eum potestatem habebit, quæ tunc eum secundum quod meruit, judicabit. »

CAPUT LVII.

QUOMODO EI DOMINUS CONTULIT CENTUM PECCATORES.

Dominus
charitatis
mero
ebrius.

CUM audiret legi in Evangelio: *Veniet Filius hominis in potestate magna et majestate*, (Luc. xxi. 27.)¹ perfusa spiritali lætitia, dixit ad Dominum: « Eia, bene venias. » Et Dominus: « Perpende quæ dicis: cum dicis *bene*, nota illud bonum quod ego sum, a quo omnè bonum effluxit et effluet sine fine. Cum dicis *venias*, attende illum divinum amorem charitatis, quo ad animam venio, totus ebrius mero charitatis. » Tunc oravit Dominum pro omnibus qui essent in statu peccati, ut ipsos converteret; cui

1. Sic legitur: « *Videbunt Filium hominis venientem in nube cum potestate magna et majestate.* »

Dominus : « Ecce propter tuas preces centum convertam peccatores. »

CAPUT LVIII.

QUAM PARATUS SIT DEUS RECIPERE PECCATORES.

LABORANS aliquandiu gravi capitis dolore, cum die quadam inter Missarum solemniam ipsum dolorem circa oblationem hostiæ, cum eadem hostia sacrosancta Domino in laudem æternam offerret, protinus apparuit illi Dominus tenens in manibus suis delicatis circulum quemdam ligni aridi, circa quem rosas pulcherrimas connectere videbatur. Illa vero dum multum admiraretur quidnam hoc sibi vellet, quod Deus circa hoc aridum lignum tam floridas rosas annecteret, audivit Dominum dicentem : « Ecce per hoc quod arido huic ligno has vernantes rosas alligo, intelligas designari quod nullius unquam peccatoris cor ex peccatorum rubigine adeo aruit, si aliquem dolorem vel infirmitatem corporis, quantumvis etiam parvum, pertulerit tali intentione, quod pro amore et laude nominis mei, majorem libenter sustinere proponeret dolorem, si mihi complaceret, quin ipsa hora ex tali deliberatione revirescat, et gratiæ misericordiæ divinæ ex tunc jam capax efficiatur. »

« Item dico tibi, quod nullus est peccator adeo magnus, si vere pœnituerit, quin ipsa hora illi omnia peccata sua plene dimittam, ac cum tanta clementia et dulcedine Cor meum super eum reclino, ac sic nunquam peccasset. » Tunc illa : « Si ita est, quid est, dulcissime Deus, quod miser homo hoc minime sentit? » Cui Dominus : « Ex eo est quod interiorum

Quomodo
peccatoris
opera bona
revirescunt.

Gustus
peccati
persistens
divinam
impedit
dulcedinem.

peccati gustum nondum plene amisit: verbi gratia, si homo post pœnitentiam tam fortiter vitiis resisteret, ut omnem peccati gustum et delectationem penitus extirparet, procul dubio Spiritus divini suavitatem persentiret. »

O vere altitudo inscrutabilis sapientiæ et misericordiæ tuæ, dulcissime Deus, qui tam miris et multis modis, attrahere tibi conaris cor peccatoris, ut nullus ei jam detur locus desperationis, quæm tanta subsequitur clementia paternæ revocationis !

CAPUT LIX.

DE ILLIS QUÆ SCRIPSIT CUIDAM MATRONÆ SÆCULARI ET SIBI
FAMILIARI ¹.

Digitus
virtutes
Christi
notant

CARISSIMA mihi in Christo filia, Amator animæ tuæ tenet manum tuam in dextera sua, tangens digitis suis singulos digitorum tuorum, ut inde tibi ostendatur qualiter in anima tua operetur, et qualiter eum sequi debeas, ejus exempla imitando.

Extremus,
humilitatem

Extremus digitus ejus significat humillimam conversationem ipsius, qua venit in terram non ministrari sed ministrare, et omni subjici creaturæ. Ad hunc digitum etiam tuum apponas: hoc est, cum superbia inflaris, recole humiliationem et subjectionem Dei tui; orans ut per ipsius humilitatem, omnem devincas superbiam et propriam vo-

1. Quæ hac Epistola continentur, sunt sola scripta quæ propria manu beata Mechtildis nobis reliquit, cum ex ejus enarrationibus tantummodo constant reliquæ hujus Libri partes.

luntatem, quæ provenit ex privato amore quo seipsum diligit homo.

Per annularem figuratur ejus cordis fidelitas, qua sollicitus curam nostri, velut mater fidelissima, gerit, tollens onera et gravamina nostra ineffabili cordis sui fidelitate, et protegens nos a cunctis malis. Ad hunc etiam digitum tuum conjungas, agnoscendo quantam infidelitatem tam prædulcissimo et fidelissimo Amatori tuo exhibueris, elongans ab eo animam tuam, quam sibi in laudem et amorem creavit, ut eo solo in æternis perfrueretur deliciis, quam raro et quam tepide ejus memoreris.

Annularis,
fidelitatem.

Ejus medius significat æternum, altissimum, divinum amorem ejus, qui eum tam mirabiliter et tam efficaciter animæ inclinat, nec Cor ejus quiescere sinit, donec se totum animæ infundat, velut aqua effluens cum impetu, et quærens in quod se transfundat. Ad hunc digitum etiam tuum apponas, hoc est tuam voluntatem, videlicet si eum omni hora non potes amare, da voluntatem pro facto; ita quod si omnium Sanctorum, omniumque creaturarum amorem habere posses, in ipsum solum dirigere velles.

Medius,
amorem

Index ejus significat mirabilem et inscrutabilem divinæ providentiæ ordinationem, quæ omnia homini futura misericorditer prævidet; et cum deviat, quanta sapientia et dignatione eum revocat, quandoque prosperis quandoque adversis. Huic digito libenter tuum apponas, hoc est ut ei credas quod omnia quæ tibi evenerint, sive læta sive tristia, ex tanto amore ejus et ad tantam utilitatem tuam proveniunt, ut nihil aliud tibi aut aliter evenire velles; et ideo pro singulis ei laudes et gratias agas.

Index, Dei
Providentiam.

Pollex significat divinam ejus omnipotentiam, et potentem suæ paternæ benignitatis protectionem; qua resistit et comprimit omnia fidei animæ adversantia, nisi quantum ad ejus sanctificationem et virtutum exercitationem, aliqua

Pollex,
omnipotentiam.

evenire permittit. Ad hunc quoque digitum tuum etiam jungas, videlicet ut et tu fortis sis in virtutum exercitatione, et viriliter vitiis resistas; non diffidens de Dei misericordia, si te permittit in aliquo tribulari, aut si tibi suæ gratiæ subtrahit relevamen.

AD EAMDEM CONSOLATIO BONA.

OFIDELIS et Deum diligens anima, considera diligenter et amanter legem quam tibi imperialis juvenculus Jesus, paternæ benignitatis Filius, dedit, cum te sibi in sponsam elegit, seque tibi in sponsum deliciosum donavit, ex seipso et per seipsum nuptias illas peragendo. In die igitur tantæ solemnitatis et lætitiæ cordis ejus, vestivit se ob tui amorem veste rosei coloris, quam amor in sui Cordis sanguine coloravit. Sertum etiam rosæ et liliæ capiti suo imposuit, circumpositum undique nobilissimis margaritis, pretiosissimi videlicet Sanguinis sui guttis. Chirothecas etiam in manibus tam bene perforatas habuit, ut nihil omnino retinere posset, quin omnia tibi traderet, quæ toti mundo ante absconderat. Nobilis thorax ejus dura Crux erat, quam tam gaudenter et tam ardenti amore insiliit, quod nunquam sponsus in lecto eburneo aut serico tantum est delectatus. In hoc amoris lectulo te adhuc expectat inæstimabili æstuans desiderio, donec amplexibus tuis perfruatur. Quod si nunc ejus esse volueris sponsa, oportet ut omni prorsus delectationi abrenuntians, et ad ipsum in lectulum doloris et contumeliæ accedas, conjungens te lateri ejus vulnerato.

Considera diligenter quale et quam pretiosum pignus tibi posuit, cum prædulce Cor ejus, divinitatis gazophylacium, tibi aperuit; propinans tibi inde præclarum amoris pocu-

Qualiter se
Dominus ut
sponsum
animæ
exornavit.

lum, quod sanet omnes animæ tuæ languores. Hoc præno-
bile pignus inappreciabilis ponderis est; quia omnis gratiæ,
omnis virtutis, omnisque boni est contentivum. Hoc,
inquam, pignus tibi auferre non vult, quia per hoc fidem
suam firmavit. Sicut rex, qui sponsam suam nondum per-
duxit in domum suam, urbem aut civitatem aliquam divitiis
plenam amicis suis in pignus exponit; sic sponsus amator
tuus, Deo Patri pretiosissimum donum, divinum scilicet
Cor suum, in pignus dedit quod te sponsam suam nunquam
deserere velit. offerens etiam illud quotidie in altari pro te, in
exhibitionem amoris quo te ab æterno prævenit.

Ergo æterni Patris filia, ejusque unici et coæterni Filii
sponsa præelecta, amicaque Spiritus Sancti et requies desi-
derata, dilige tam præcordialem Dilectum, a quo dilecta es,
qui et totus amor est; esto fidelis ei qui ipsa fidelitas est, et
cum aliquid molestiæ occurrerit, suscipe illud, ac si vin-
culum aureum sit, quod Deus imponit tibi, quo te ad Filii
sui trahat amorem. Tu autem statim quasi consentiens ad
tractum illum, te totam eleva, et cor tuum, ut magis trahatur,
per gratitudinem et patientiam habilita, diligenter attendens
quam Deus per hoc velit in anima tua operari salutem.

Considera etiam quid desit tibi in virtutibus: quod si in-
diges humilitate aut aliqua virtute, exclude tibi clave amoris
pretiosissimum omnium virtutum scrinium, Cor scilicet
Jesu Christi divinum; orans Dominum virtutum, ut virtutes
suas nobiles tibi det, quibus omne devincas vitiorum tenta-
mentum. Quod si latrunculi malarum scilicet cogitationum
tibi advenerint, recurre ad armarium, assumens inde præ-
clara arma: hoc est, Domini tui passionem et mortem, quam
tam valide per jugem memoriam cordi tuo infigas, ut omnis
inde cogitationum turba annihilata fugetur. Cum vero de-
sperativæ cogitationes te impugnant, recurre ad scrinium in-
exhaustæ pietatis, quæ nullum vult perire, sed ad agnitio-

Cor suum
ut pignus,
animæ
aperuit ut
inde sumat
amoris
poculum.

Molestia
aureum
vinculum
quo sponsa
ad Sponsum
trahitur.

Ex Corde
Christi sunt
virtutes
requirendæ.

nem et amorem veritatis venire, exceptis his qui sponte eligunt damnari; recolens quod Deus paratior est hominem suscipere, quam ipse venire; et hoc maxime desiderat, ut homo talem se exhibeat, ut gratiam suam sine intermissione illi infundere valeat, et quælibet bona in eo semper augmentet.

ITEM AD EAMDEM, DOCTRINA VALDE BONA.

Si quid
a Deo
retardat,
amoveatur.

AMATOR hominum, Dominus Jesus Christus, desiderio desiderat animam sibi uniri, specialiter illam quæ vult ab eo consolari, ejusque delicias cupit experiri, ut omnem consolationem, sive delectationem creaturarum abjiciat, quæ ipsam ad Dei amorem non allicit, aut compellit. Cum enim homo aliquid habet quod diligit aut in quo delectetur, cogitet apud se quod hoc Deus illi donavit, ut ad suum ex hoc amorem promoveatur. Quod si sentit se in amore Dei ex hoc non proficere, sed illud quod diligit, sæpius cordi suo quam Deum advenire, debet illud juste amovere, sive homo sit sive alia creatura, si Dei familiaritatis non vult carere; quia delicata valde est, nec omnino patitur supra se aut etiam secum aliquid haberi. Ipse enim Jesus paternæ charitatis Filius, solus vult esse amantissimus et intimus cordi tuo.

ADHUC AD EAMDEM MATRONAM ADMONITIO UTILIS.

DEUS COR suum divinum donavit animæ ut ipsa cor suum vicissim illi donet. Quod si gratanter et fiducialiter fecerit, ipsum potentia sua sic continebit, ut homo ille nunquam ad magnum valeat declinare peccatum. Homo etiam

Cordis Dei studiosus sit, considerando attentius quid sibi maxime placeat. Et cum tristatur, statim ad thesaurum sibi commissum fidenter confugiat, quærens ibidem consolari. Quod si divina disponente gratia, non consolatur, nihilominus Deum, ex corde gratias agendo, laudet; quod Deo multum in anima fideli complacet, quæ non sua, sed quæ Jesu Christi sunt, quærit, nec suam consolationem divino præponit honori.

Cordis Dei studiosus homo sit.

CAPUT LX.

DE TRINA DOMINI INTERROGATIONE.

AUDIENS in Evangelio legi: *Simon Joannis, diligis me plus his?* etc. (JOANN. XXI. 15. 16.) cum his intenderet verbis, facta in excessu mentis vidit se coram Domino qui et dixit ei: « Interrogo et ego te: ad quæ mihi juxta veritatem conscientiæ tuæ responde: Est-ne aliquid in mundo adeo tibi carum quod propter me, si in tua esset potestate, nolles relinquere? » At illa respondit: « Tu scis, Domine, quod si totus mundus meus esset, cum omnibus quæ in eo sunt, pro amore tuo ad integrum deserere vellem. » Quod Dominus statim acceptavit, ac si omnia hæc ex proprio reliquisset.

Mechtildis Domino amorem triplicem spondet.

Iterum Dominus eam interrogavit: « Est-ne ullus labor sive obedientiæ jugum tam grande, quod pro amore meo nolles subire? » Respondit: « Etiam, Domine, omnia pro tuo nomine parata sum tolerare. »

Iterum Dominus: « Est-ne aliqua pœna tam gravis quam pro amore meo pati recusares? » Respondit: « Mi Domine,

tecum et cum tuo adjutorio omnibus pœnis parata sum sub-
jacere. » Quæ omnia Dominus ita acceptavit ac si opere
compleverit.

Ipsi
Dominus
triplicem
curam
committit.

Et ait iterum Dominus : « En tria hominum genera tibi
commendo : scilicet, pueriles innocentes et simplices, qui
per agni innocentiam designati sunt ; ut eos instruas, et ad
mei agnitionem et amorem pertrahas : secundo, tribulatos et
abjectos, qui similiter per agni mansuetudinem designantur ;
ut eos consoleris, et auxilium in quantum potes impendas :
tertio, totam Ecclesiam, quæ in ovis utilitate figurata est,
quam desideriis continuis et orationibus indefessis, oculis
misericordiæ meæ præsentabis. »

EXPLICIT PARS QUARTA.